

NÁKLADY OBĚTOVANÉ PŘÍLEŽITOSTI BĚHEM STUDIJNÍHO TÝDNE

Michal Bobek

Možná vás překvapí, co to tu strkám za blbost, ale tohle je referát, který jsme mohli mít zpracovaný do hodiny Ekonomie. Bohužel, původně nám bylo řečeno, že jej můžeme odevzdat kdykoli během celého semestru, tak jsem jej chtěl ještě trochu opravit, ale než jsem to stihnul, změnil náš profesor podmínky... Oproti původnímu referátu jsem toto dílo trochu pozměnil - zejména závorkami - ale to poznáte sami.

Pojem náklady obětované příležitosti bývá definován jako výnos nejvýhodnější nerealizované alternativy, která mohla být uskutečněna se stejnými zdroji. Poprvé tuto teorii vyslovil rakouský marginalista Fridrich von Wiesner (1851-1926). Pro ekonomy je definice zcela srozumitelná, neboť se sní setkávají každý den. Přesto si ji řekněme i trochu jinak: Náklady obětované příležitosti nám říkají, kolik jsme mohli získat, kdybychom investovanou položku (tj. čas, peníze, cokoliv) investovali jinak, tedy do jiné možnosti.

Prvotním průvodním jevem nákladů obětované příležitosti je možnost volby. Jestliže nemáme možnost volby, nemusíme se vůbec o nákladech obětované příležitosti bavit. Ovšem možnost volby má naproti tomu každý člověk, což znamená, že otázkou nákladů obětované příležitosti se tedy zabývají všichni, bez ohledu na společenské postavení či vzdělání.

Student VŠE, či jakékoli jiné školy se nejprve, před začátkem studia rozhoduje, zda by pro něj bylo výhodnější jít pracovat a vydělávat peníze, nebo zda se má dřít a studovat. Ve většině případů jasně vítězí studium, neboť člověk sice obětuje 5 let života, které mohl zpeněžit svou činností (někde uklízením odpadků, nebo něčím podobným, protože studenta po maturitě z gymnasia stejně nikdo nezaměstná), ale domnívá se, že po těchto pěti letech bude jeho práce kvalifikovanější a tedy získá víc peněz. Mladý člověk porovnává horizont blízké budoucnosti s horizontem budoucnosti vzdálené.

Během mého studijního týdne se rozhoduji neustále. Když se ráno vzbudím, rozhoduji se, jestli jít na přednášku, či ne (upřímně řečeno, jsou lidé, kteří se rozhodovat nemusí, protože v době, kdy vstanou je už odpoledne). Pokud se rozhodnu, že půjdu, obětuji svůj ranní čas. Ten čas, který bych mohl prospat a být zbytek dne více odpočatý. Ovšem pokud se rozhodnu nejít, obětuji čas, který jsem měl strávit v posluchárně. Obětuji tedy možnost pochopit část látky okamžitě. Nyní musím poměřovat, co je pro mě lepší: Mít volné ráno, získat hodinu týdně, či jít na přednášku a získat následně čas v podobě toho, že se nemusím už tolik připravovat na zkoušku či testy.

Po přednáškách se musíme rozhodnout, zda si oběd připravíme sami, či využijeme služeb menzy. Pokud navštívíme menzu, stojí nás oběd 50,- Kč plus asi 45 minut času. Jestliže se rozhodneme si uvařit sami, musíme započítat nejprve cenu potravin, která se bude blížit také k ceně 50 korun, dále si musíme ovšem započítat i množství času a to se může blížit až k číslu 2,5 hodiny (nezapomeňte, že synci vaří dlouho a blbě), protože musíme počítat nejen s přípravou, ale také i s umýváním nádobí apod. Hodnotíme-li, máme na mysli na jedné straně náklady 50 korun a jistý subjektivní pocit chuti, na druhé straně čas v určité podobě. Při rozhodování pak člověk zohledňuje, zda má dostatek času, či nikoli.

Rozhodujeme se i při tak banální věci, jako je cesta z kolejí na Chodov (pro nepražské a neznalé: Chodov je zastávka metra, u které vybudovali největší nákupní centrum v republice. Zejména holky (ale i někteří synci) ze zlatou kreditkou by měly zpozornět, protože asi stovka obchodů prodává značkový textil). Zde jde o to, zda jet autobusem, či jít pěšky přes sídliště. Pokud půjdeme pěšky,

připravujeme se o deset minut volného času a samozřejmě nás cesta stojí i jistou fyzickou námahu. Ovšem na druhou stranu je právě tato fyzická námaha pro nás motivační, neboť v době, kdy nemáme každý den tu chuť strávit hodinu v posilovně to pro nás může být motivující. Pokud pojedeme autobusem obětujeme jistou ranní rozcvičku, pokud půjdeme pěšky obětujeme 5 minut svého času, což může týdně dělat i víc než 0,5 hodiny.

Jisté nemalé dilema nastává i večer v různých klubech či restauracích. Zde se člověk rozhoduje, zda má své peníze věnovat občerstvení nápoji (většinou pivem), či jídlu. Pokud se rozhodne pro jídlo, obětuje tím několik sklenic piva, pokud se rozhodne pro pivo obětuje jídlo.

Podobná situace může nastat i při nákupu knih. Pokud má student doporučenou literaturu a chce si ji koupit, nekoupí si všechnu. Koupí si jen jednu knihu a další knihu obětuje této volbě. (Já znám spíš lidi, co jsou schopni si knihy půjčovat a prachy „propíć“.)

Student prvního ročníku se převážně rozhoduje o tom, jak využít svůj vlastní čas. Oproti managerům, kteří se rozhodují jak investovat, nemá student takové finanční možnosti. Těžko bude typický student prvního ročníku řešit otázku, zda si za své peníze koupí akcie ČEZU či Českých radiokomunikací. Čas je to, co student má, ale má jej nedostatek, musím s ním umět hospodařit. To je jeho ekonomický statek. Tím, že věnuje čas např. učení, obětuje brigádu. Pokud by byl čas pro studenta volným statkem, měl daleko méně problémů, téměř žádné.

Doufám, že se Vám můj referát líbil. Nemyslím si, že je zrovna zábavný, ale možná jste pochopili alespoň něco z ekonomie.